

Arbeidstilsynet
Postboks 4720 Sluppen
7468 Trondheim

Deres/Your ref. 2014/989115

Vår/Our ref. 201500236-3/008

Dato/Date 04.09.2015

Vår saksbehandler/Executive officer: Karl-Christian Nordby, e-post kcn@stami.no.

Høringsuttalelse fra STAMI – forslag til endringer i arbeidsmiljøforskriftene

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) viser til høringsbrev av 19.05.2015 og har med interesse lest høringsbrevet og tilhørende dokumenter. I det følgende sammenfattes STAMIs kommentarer og innspill.

Vedr elektromagnetiske felt (EMF):

STAMI er av den oppfatning at det bør klargjøres tydeligere i ny forskrift, jfr FOR 1357 - §16A-1, at den nye forskriftsparagraf 16A skal ha innretning mot vern mot korttidseffekter av EMF (dvs sensoriske- og oppvarmingseffekter, og ikke kroniske eller langtidseffekter). Ut fra vår kjennskap til eksponeringsbildet for EMF i norsk arbeidsliv, kan det synes som om at det er et begrenset antall arbeidstakere som vil være eksponert for EMF på eller over de tiltaks- og/eller grenseverdiene som følger av EU-direktiv 2013/35/EU og som forskriftsendringene tar sikte på å implementere. Dette kunne med fordel komme tydeligere fram enten i forskriften eller i en evt. kommende veiledning til forskriftene om EMF. Det kan der evt. vises til en nærmere angivelse av arbeidsoperasjoner hvor det forventes at arbeidstakere vil kunne bli utsatt for eksponeringer som er relevante sett opp mot grenseverdiene. Eksempler på slike arbeidsoperasjoner antas å kunne finnes bl.a. i yrker der det foregår plastsveising med radiofrekvente felt, arbeid på strømførende høyspentnett, arbeid nær radiomaster og antenner på basestasjoner for mobiltelefoni og under arbeid knyttet til bruk av MRI (magnetic resonance imaging) til enkelte medisinske formål, samt i tilsvarende situasjoner. Dette vil lette implementering av forskriften og utførelse av risikovurderingen lokalt på arbeidsplassene.

For å understreke at det ikke er et generelt krav til måling for å fastsette eksponeringsnivået når dette uomtvistelig er lavt eller ubetydelig sammenliknet med tiltaks- og grenseverdier, kunne annen setning i forslaget til ny paragraf 16A jfr forskrift nr 1357 av 6/12-2011 evt. utformes slik:

Vurdering, beregning og måling av eksponering skal inngå som del av risikovurderingen dersom det ikke er åpenbart at eksponeringsnivået er lavere enn grenseverdier og tiltaksverdier fastsatt i forskrift 1358, §4.3, vedlegg 5 og 6 (evt i den oppdaterte referansen til tiltaks- og grenseverdiene for EMF).

Vedr. ny forskrift jfr FOR 1357: Ny § 16A-3 b), jfr 16A-5 g) er det ikke åpenbart hvorvidt personlig verneutstyr som er utformet til formålet er effektivt og/eller formålstjenlig i de eksponeringssituasjonene som er omhandlet av ny § 16A, (dvs. hvilke personlige verneinnretninger som gir noen effektiv reduksjon av eksponeringen), og de mulige eksponeringsreduserende tiltak vil antakelig dekkes av 16A-3 a) og øvrige punkter i 16A-5. Siden det er usikkerhet knyttet til en slik dokumentert effekt kan det med hell vurderes om bruk av personlig verneutstyr bør omhandles som aktuelt tiltak.

Vedr. ny forskrift jfr FOR 1357: ny §16A-7 Helseundersøkelse av arbeidstakere som utsettes for elektromagnetisk felt er STAMI av den oppfatning at det vil virke klargjørende om overskriften endres til:

Helseundersøkelse av arbeidstakere som utsettes for elektromagnetisk felt over tiltaks- og grenseverdier.

Det finnes så lang SYTAI kjenner til p.t. ikke aktuelle undersøkelsesmetoder tilgjengelig som kan påvise helseeffekter hos den enkelte. "Helseundersøkelse" bør derfor spesifiseres nærmere med fokus på at undersøker skal be den undersøkte om å rapportere helseforhold og -effekter som kan indikere fare knyttet til eksponering for sterke elektromagnetiske felt, så som påvirkning av implanterte elektroniske apparater som insulinpumper, pacemakere osv, samt på å informere om kunnskapsstatus vedr akutte helseforandringer (oppvarming, sensoriske effekter) knyttet til eksponering for sterke EMF-felt. Følgende formulering vil kunne presisere dette poenget: *"Helseundersøkelsen skal ta sikte på å avdekke helseeffekter knyttet til eksponeringen for elektromagnetiske felt og gi informasjon om eventuelle risikoforhold knyttet til slike felt både generelt og knyttet til den enkeltes helsesituasjon"*.

STAMI har forøvrig ingen ytterligere kommentarer knyttet de øvrige foreslåtte endringene i forskriftene til Arbeidsmiljøloven.

Med vennlig hilsen
Statens arbeidsmiljøinstitutt

Pål Molander
Direktør

for
Karl Chr. Nordby
Avdelingsdirektør